

PAP, LELKÉSZ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

PAP, LELKÉSZ

Feladatok és tevékenységek

A különböző vallások (például a keresztény, zsidó, vagy a keleti vallások) tartalmilag és a szokások tekintetében más és más egyházi közösséget alakítottak ki az évszázadok, évezredek folyamán. Ezen túlmenően például a keresztény vallásban még felekezetek szerint is eltérő módon alakult ki az adott hívő közösség (gyülekezet) felé teljesítendő szolgálatok köre. A szolgálatokat elsődlegesen a gyülekezet vezetője lát el.

A vallásokat, felekezeteket különböző szertartásrend jellemez, a gyülekezetek vezetőit is különböző néven hívják. Katolikusoknál pap, reformátusoknál és evangélikusoknál a lelkész, zsidó vallásban a rabbi elnevezés ismeretes.

A lelkész tevékenységének legfontosabb helyszíne a templom, ahol az előre meghirdetett időpontokban istentiszteleteket vezet. Ezeknek az alkalmaknak elsődleges témája a biblia idézése, magyarázása és a mai kor kihívásai közötti értelmezése. A lelkész megkísérli, hogy az emberek problémáira a biblia üzenete alapján adjon választ, útmutatást. Felekezettől függnnek a szertartások, amelyeket az istentisztelet részeként vezet le (például úrvacsora kiszolgáltatása, első-áldozás, bérmálás, konfirmálás), vagy egyeztetett időpontokban tartanak meg a közösség tagjainak (például keresztelés, esketés, gyászmisék), amelyen vezeti a szertartást.

Beszélgetnek és tanácsot adnak a vallási közösség tagjainak, lelki támogatást, vigaszt nyújtanak az arra rászorulóknak.

Meglátogatják otthonukban a betegeket, a mozgásukban korlátozottakat, a gyülekezethez tartozó családokat a szorosabb kapcsolattartás érdekében.

Találkozókat, lelki összejöveteleket szerveznek a közösség különböző korosztályainak.

Részt vesznek a vallásoktatásban, az óvodákban, általános- és középiskolákban, ahol ezt lehetővé tették, illetve ahol igényelték. Ezen kívül hittanórákat tartanak a templomokban, illetve a lelkészi lakhelyeken vagy plébániákon is.

Jellemző, hogy ahol a hívők a hivatásuknál vagy életkörülményeiknél fogva nehéz helyzetben vannak, ott a lelkészeknek még inkább megnő a küldetése.

Így lelki gondozással foglalkoznak kórházakban, szociális otthonokban börtönökben, és a hadseregben is. Vannak kifejezetten egyházi fenntartású szociális intézmények.

Humanitárius, szociális tevékenységeket szerveznek illetve végeznek. Gyűjtéseket szerveznek (pénzt, ruhaneműket, játékokat, könyveket, élelmiszert) az arra rászorulóknak megsegítésére és eljuttatják számukra, vagy részt vesznek a szétosztásban.

Az egyház életének megszervezése megkívánja bizonyos adminisztratív teendők ellátását is, pl. egyházi anyakönyvek vezetése, adományok, egyházi adók könyvelése, stb.

Megszervezik a templomok és a hozzájuk tartozó épületek karbantartását, felújítási munkálatait és a mindennapi teendőket (takarítás, kertészkedés).

Az ember egész életét - a születéstől a halálig - végig kíséri a papok, lelkészek tevékenysége.

Számtalan esemény történik az emberrel, amikor közvetlen kapcsolatba kerül a papok, lelkészek tevékenységével, ilyen pl. a keresztesítés, hittanórák, első áldozás, bérálás vagy konfirmálás. Templomban kötött házasság, s az élet lezárásaként az egyházi szertartások szerinti temetés.

Feladataikat alapvetően az egyházi, vallási szabályok, előírások szerint végzik.

Kiszolgáltatják a szentségeket (áldozás vagy úrvacsora, utolsó kenet feladása), segítenek a hívőknek a bűnök megvallásakor, megáldják Isten nevében a házasságokat, egyházi temetéseket végeznek.

Követelmények

Milyen képességek, illetve készségek szükségesek a foglalkozás gyakorlásához:

Nagyon fontos az empátia, a mások érzéseiben való osztozás és a segítségnyújtás vágya. Hiszen egyik legfontosabb feladatuk a lelki és erkölcsi támogatás nyújtása, az életvezetésükben megtorpanó, vagy elakadt emberek számára, valamint a betegeknek, a

szenvedőknek, a szeretteiket elvesztőknek, a magányosoknak, a nincsteleneknek, a bűnösöknek.

A szociális készségeknek is nagy szerepük jut, mert az emberekkel való hatékony foglalkozás ezek nélkül nem valósulhat meg. Alapvetően az emberek bizalmát kell megnyerni ahhoz, hogy elfogadják őt, és azokat a gondolatokat, amit közvetíteni akar.

Mivel a lelkész leginkább a szavak segítségével végzi feladatát (prédikál, magyaráz, megnyugtat, meggyőz), így nagy szerepe van a nyelvi kifejező készségnek is. Saját maguk írják és mondják el a prédikációkat.

A lelkész mindig egy kisebb vagy nagyobb közösség életét irányítja, vezeti és szervezi, ezért a vezetési készség megléte is nagyon fontos a különböző vallási, egyházi programok tervezésénél és lebonyolításánál. Ehhez szorosan kapcsolódik a kreatív gondolkodás és a rugalmasság.

A papoknak és lelkészeknek számtalan lelki, kulturális, közösség-alakító programokat kell szervezniük azért, hogy a templomba nem járók, a vallás iránt közömbösek is felfigyeljenek és esetleg hívőkké váljanak és a hívők is érezzék hogy közösségük valóban egy összetartó, egymásra figyelő közösség.

Kirándulásokat, focicsapatot, közös nyaralásokat, nyári-téli táborokat és szervezhetnek.

Egészségügyi követelmények

A papi, lelkészi hivatás gyakorlása fokozott pszichés megterheléssel jár, ezért fontos követelmény:

- ◆ az általánosan jó egészségi állapot,
- ◆ az erős idegrendszer,
- ◆ az érzelmi terhelhetőség,
- ◆ a kiegyensúlyozott, stabil személyiség.

Ép érzékszervi működésre, látási, hallási és beszéd funkciókra van szükség. Mivel tevékenysége alapvetően a kommunikációra épül így a súlyos beszédhiba kizáró ok a pályán.

A hivatás nehézségei és kötöttségei

Aki ezt a hivatást választja rengeteg lemondást kell vállalnia az életben, hiszen ez e feladat tartósan, teljes embert követel. Állandóan készen kell állniuk, hogy feladatukat ellássák, hiszen bármikor szükség lehet rájuk, pl. súlyos betegség következtében valaki közel kerül a halálhoz, s ezért papot hivat, mert szeretne meggyónni, ilyenkor nem lehet ezt későbbre halasztani. Minden nap egyformán szolgálnak, nincsen számukra ünnepnap vagy munkaszüneti nap.

Sajátos, hogy amíg a katolikusoknál csak férfiak lehetnek papok és szigorú nőtlenségi fogadalom vonatkozik rájuk, úgy a protestáns (többek között ide tartozik a református és evangélikus egyház is) lelkészek lehetnek nők is, sőt házasságot is köthetnek.

A katolikusoknál a pap nem nősülhet meg, míg a protestánsoknál az egyházi vezető előzetes engedélyére van szükség a házassághoz.

Általában nem maguk választják meg a szolgálati helyüket, hanem beosztják őket. Így még a tapasztaltabbaknak is hosszabb időre van szükségük arra, hogy egy-egy új helyen elfogadtassák magukat a helyi közösséggel, hogy felismerjék a hívek lelki szükségleteit, megtalálják saját hangjukat, feladataikat, lehetőségeiket.

Megjelenésük, öltözködésük a hivatáshoz méltó kell, hogy legyen. Az egyházban rendszeresített öltözetet (papi reverendát) kell viselniük az istentiszteleteken és az egyéb liturgikus alkalmakon.

Szakképzés

A papi szemináriumokon szerzett diploma (főiskola, egyetem) vagy a teológiai tanulmányok után lelkészvizsgán szerzett lelkészi oklevél birtokában és a pappá-szentelés vagy lelkésszé avatás után folytathatja valaki ezt a hivatást.

A katolikus felekezet kispap képzésének sajátosságai a következők

A jelentkezési lapot a szemináriumba kell küldeni, ebben röviden le kell írni az önéletrajzot és azt, hogy miért is akar kispap lenni a jelentkező.

Csatolni kell hozzá a plébános vagy lelki vezető, hitoktató ajánló sorait, a keresztlevelet, bérmentési igazolást és a szülők házasságlevelét (ha van ilyen).

A felvételit megelőzi egy alapvetően vidám hangulatú néhány nap, amelyen bemutató órákon vesznek részt a jelentkezők, kirándulnak és egymást megismerik. Beszélgetnek az egyházi előjárókkal, az atyák ezek alapján alakítják ki a véleményüket a jelentkezőkről. Ezután egy orvosi vizsgálat következik, majd találkozás az iskolavezető egyházi méltósággal és a felvételi bizottsággal. Verset kell mondani és énekelni egy éneket. Néhány kérdést is feltesznek, utána a bizottság értékeli a kialakult véleményeket és egybevetik a plébánosi ajánlással és az iskola vezetője dönt arról, hogy felveszik-e a jelöltet, vagy sem.

A tanulmányokról röviden (kispapok képzése 6 év)

Az **első év** az előkészület ideje, a hangsúly a lelki képzésen és a közösségbe való beilleszkedésen van. A közösségi élet megszokását segíti a viszonylagos zártság a szemináriumon belül. A szobáik külön emeleten vannak, a tantárgyakat, szinte mindet, külön hallgatják a többi évfolyamtól.

A **másod és harmadévet** szokták filozófiának mondani, mert a tananyagot nagyrészt filozófiai tárgyak képezik. Másodévben van az ún. beöltözés amikor is megkapják a reverendát (a papi ruhát).

A **negyed és ötödév** a kifejezett teológia: erkölcszociológiát, Szentírás magyarázatot és egyéb hasonló tárgyakat tanulnak.

A **hatodévesek** első félévben egy plébánián teljesítenek szolgálatot, a második félévben pedig olyan, kifejezetten gyakorlati tárgyakat tanulnak, amelyek megkönnyítik leendő papi munkájukat.

Az iskola lezárásaként megvédik diploma dolgozatukat és vizsgát tesznek.

Ezután pappá szentelik őket és kinevezik őket első állomáshelyükre.

Amint az életben minden szakterületen, úgy a papok számára is nélkülözhetetlenül szükséges a teológiában való rendszeres és szakszerű továbbképzés.

Legfontosabb tantárgyak (például):

- ◆ bevezetés a Biblia világába,
- ◆ egyháztörténelem,
- ◆ logika,
- ◆ egyházi ének,
- ◆ magyar nyelv és irodalom,
- ◆ latin nyelv,
- ◆ filozófia,
- ◆ homiletika (egyházi szónoklattan),
- ◆ egyházjog.

A papi működéshez szükséges gyakorlati tárgyak, például:

- ◆ perikópa (bibliaórák tartása, prédikáció a Szentírásról),
- ◆ kazuisztika (lehetséges esetek a gyóntatásnál),
- ◆ rítus (misézés, szentségek kiszolgáltatása).

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatók. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 1999-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.

A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.